אגרות הראי"ה - כרך ד' - אגרת אסד

תמצית האגרת

תאריך ומקום: תשרי תרפ"א

נמען: גיסו, הרב יוסף רבי, ואחותו

בהלכה: על דברי התוספות בעניין 'בסים תבשילא דבני מערבא' (עירובין קד ב), והיתר מטעם 'אתם - אפילו שוגגין': לכל הדעות מדרבנן צריך יום טוב של בית דין, אלא שאין כאן איסור תורה ברור, ולכן אין למחות במקום צער לרבים. אולי כוונת התוספות כאסמכתא, ובדבר שאינו מפורש בתורה 'מוטב שיהיו שוגגין'. בתוספת: יש להוסיף שכר למורי תלמוד התורה לפי היוקר.

עיקרי הדברים

- הלכה: קידוש החודש ו'אתם'.
- מוטב שיהיו שוגגין.
- תוספת שכר למורים.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1]. יום לחדש תשרי תרפ"א[2] כי[3]

גיסי יקירי הרב הגאון מו"ה[4] יוסף רבי [הרב יוסף רבין, גיסו של הרב קוק; ראו כרך ב', אגרת תקסט] שליט"א[5]

ואחותי היקרה וצאצאיהם היקרים וכא"ל[6] שי'[7] לאוי"ט[8] כולם יתברכו בכט"ס[9] שלו'[10] רב, המניעות הרבות גרמו שלא יכולתי בשום אופן להשיב אפילו בקצרה ע"ד[11] היקרים של כת"ר[12] במכתביו הנעימים ואתו הסליחה. כעת ע"י[13] בקורו של ידידנו הר"י[14] צבי שי', הנני מזדרז לכתב מלין אחדים מתוך המון טרדות. כמדומה שהעיר כת"ר במכתב הראשון, ע"ד בסים

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 תרפ"א - השנה תרפ"א (1920/1921)
3 כי - כבוד
4 מו"ה - מורנו הרב
5 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
6 וכא"ל - וכל אשר לו
7 שי' - שיחיה
8 לאוי"ט - לאורך ימים טובים
9 בכט"ס - בכל טוב סלה
10 שלו' - שלום
11 ע"ד - על דבר
12 כת"ר - כבוד תורתו
13 ע"י - על ידי
14 הר"י - הרב רבי שם שמתחיל באות י (כגון יעקב / יצחק / יוסף / יהודה / ישראל) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם

תכשילא דבני מערבאן, [בעניין יום טוב שני של גלויות] ע"ד התוס'[15] כמו היתר מטעם אתם אפילו שוגגין. אך הקשה א"כ[16] למה העירו בכ"מ[17] מזה אהא דאין הקב"ה[18] מביא ד"ת[19] צדיקים, נ"ל[20] שהכל מודים דעכ"פ[21] מדרבנן בעינן דוקא יו"ט[22] של ב"ד[23], אלא שמפני שאין כאן איסור תורה ברור, להצריך למחות בדבר שי"ב צער גדול לרבים. וגוף הענין שאומה שלמה א"צ[24] ב"ד, ראיתי כה"ג[25] גבי דין ג"ת[26] שבזה"ז[27], כמדומה שזוהי ד' המאירי שא"צ[28] ב"ד, ומיושב בזה השגת הראב"ד[29] בה' ע"ז[30] בענין נכרים שבזה"ז שאין ג"ת מהם כ"א[31] בזמן שהיובל נוהג, וק"ו[32] כלפי ישראל.

אבל גם זה לא מסתברא שיהי'[33] אפשר לשני זמני מועדות להיות באומה אפילו מה"ת[34]. ואולי כונת התוס' היא רק בדרך אסמכתא, כיון שמצינו כאן קולא לשוגגין, יש לסמוך להקל בענין דומה וזה למנע ההזדה במקום שקרוב שלא ישמעו, והוי כדבר שאינו מפורש בתורה, דאמרי' מוטב שיהיו שוגגין.

והנני מקצר מאד ואומר שלו' וברכה באה"ר[35] כנה"ר[36] ונפש גיסו דוש"ת[37] באה"ר

אברהם יצחק ה"ק

נ.ב. אני חושב שראוי להתענין ע"ד איזה הוספה למורי הת"ת[38] לפי מצב היוקר המאמיר כעת, ודי' יעזרנו ע"ד כבוד שמו, הנ"ל[39]

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

15 התוס' - התוספות
16 א"כ - אם כן
17 בכ"מ - בכמה מקומות
18 הקב"ה - הקדוש ברוך הוא
19 ד"ת - דברי תורה
20 נ"ל - נראה לי
21 דעכ"פ - דעל כל פנים
22 יו"ט - יום טוב
23 ב"ד - בית דין
24 א"צ - אין צריך
25 כה"ג - כהאי גוונא
26 ג"ת - גדולי תורה
27 שבזה"ז - שבזמן הזה
28 שא"צ - שאין צריך
29 הראב"ד - רבי אברהם בן דוד
30 ע"ז - עבודה זרה
31 כ"א - כי אם
32 וק"ו - וקל וחומר
33 שיהי' - שיהיה
34 מה"ת - מן התורה
35 באה"ר - באהבה רבה
36 כנה"ר - כנפשו הרמה
37 דוש"ת - דורש שלומו ותורתו
38 הת"ת - התלמוד תורה
39 הנ"ל - הנזכר לעיל